

8.7.2022

KIRKKONUMMI-KYRKSLÄTT	
Saap. Anl.	15. 07. 2022
Dno	1131 / 2021
Käsit. Behand.	

ASIA Luonnonsuojelulain (1096/1996) 57 §:n mukaisten pakkokeinojen käyttäminen

VIREILLEPANIJA Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry

VAATIMUKSET UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSESSA

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n 13.10.2021 päivätyn vireillepanon mukaan Kirkkonummen kunta tekee Linlon saarella edelleen maapuista polttopuita alueen tulipaikoille. Linlo kuuluu Kirkkonummen saaristo -nimiseen Natura 2000 -alueeseen (SACFI0100026). On perusteltua olettaa, että polttopuun keruu kohdistuu Natura 2000 -alueen suojelun perusteena oleviin luontodirektiivin luontotyyppeihin (mm. boreaaliset luonnonmetsät) ja heikentää niiden suojeluarvoa. Toiminta on siten luonnonsuojelulain vastaista.

Luonnonsuojelulain 57 §:n mukaisella vireillepanolla vaaditaan, että Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin asian saattamiseksi lailliseen tilaan. Samalla pyydetään tarkistamaan tilanne ja tarvittaessa ryhtymään vastaaviin toimenpiteisiin myös Meikon suojelualueiden osalta.

KIRKKONUMMEN KUNNAN VASTINE

Kirkkonummen kunta on antanut vireillepanosta 15.11.2021 vastineen, jossa todetaan mm. seuraavaa:

Linlo on kunnan omistuksessa oleva ulkoilusaari, jota hallinnoi sivistystoimen vapaa-aikapalvelut. Vapaa-aikapalvelut vastaa saaren kehittämisestä virkistys- ja ulkoilualueena. Liikunta- ja virkistysalueiden hoitoa ohjaa liikunta- ja virkistysalueiden hoitoluokitus -asiakirja. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta päättää kunnan hallintosäännön 58 §:n mukaisesti liikuntapaikkojen hoitoluokituksesta ja niiden sijoituksesta eri hoitoluokkiin. Voimassa olevan kunnan sisäisen tilaaja-tuottajasopimuksen mukaisesti liikunta- ja virkistysalueiden hoito ja ylläpito tapahtuu yhdyskuntatekniikan kunnallistekniikan kunnossapitopalveluiden toimesta.

Liikunta- ja virkistysalueiden hoitoluokituksen mukaan Meikon ja Linlon ulkoalueiden käyttökausi on 1.5.–15.9. tai olosuhteiden mukaisesti. Polttopuut tulee toimittaa keittokatoksiin tai puuvarastoihin. Alueiden talvikunnossapitoon kuuluu polttopuuhuolto 1–3 kertaa viikossa ja muina aikoina tarvittaessa. Polttopuiden saanti keittokatoksessa ja puuvarastoissa varmistetaan lumi- ja jäätilanne huomioiden.

Linlon ulkoilusaassa on kolme keittokatosta ja muutama epävirallinen nuotiopaikka puuvajoineen. Kunta on osana Linlon kehittämistoimenpiteitä poistamassa epävirallisia nuotiopaikkoja puuvajoineen. Meikossa on kunnan omistamalla alueella yksi nuotiopaikka puuvajoineen. Pandemia-aikana ulkoilualueiden käyttö ja siten polttopuiden käyttö on lisääntynyt.

Linlon saaren polttopuut voidaan toimittaa veneellä rannalle tai jää- ja lumitilanteen salliessa kelkalla. Ulkoilualan polkuverkosto ei mahdollista polttopuiden toimittamista jokaiseen keittokatokseen maata pitkin esim. mönkijällä. Linlon rakenteella olevalle esteettömälle nuotiopaikalle, joka sijaitsee saaren johtavan sillan välittömässä läheisyydessä, on mahdollista toimittaa polttopuita mönkijällä.

Meikon polttopuut toimitetaan rakennettua huolto- ja pelastustietä pitkin ja sieltä virallisia polkuja pitkin nuotiopaikoille mönkijällä. Meikon ulkoilualan polttopuut tuodaan muualta: ne tehdään omana työnä asemakaava-alueiden luonnontilaisten lähivirkistysalueiden tuulenskaadoista, yleisten alueiden turvallisuutta vaarantavista kaadetuista yksittäispuista tai tilataan erikseen.

Linlon ulkoilusaaren polttopuut on olosuhteiden pakosta tehty pääsääntöisesti ulkoilusaaren maapuista. Linlon saarella ei kaadeta puita polttopuiksi, vaan polttopuiksi käytetään pelkästään maapuita, jotka ovat polkujen välittömässä läheisyydessä ja muodostavat siten turvallisuusriskin ulkoilualan käyttäjille.

Meikon ja Linlon ulkoilualan virkistyskäytön kannalta puuhoito on keskeinen palvelu. Kunnan tehtävänä on hoitaa ja ylläpitää ulkoilualueita kustannustehokkaasti alueiden luontoarvot huomioiden. Linlon ulkoilusaaren polttopuuhoito on alueen käyttäjien toivoma palvelu. Järjestetty puuhoito vähentää käyttäjien omatoimista luonnonvaraisten puiden käyttöä. Tulevaisuudessa kunta järjestää alueen puuhuollon muilla tavoin kuin maapuita käyttäen. Maapuiden käytön lopettaminen edellyttää saaren polkuverkoston kehittämistä sekä keittokatos- ja nuotiopaikkapalveluverkoston sijaintien selkeyttämistä.

PÄÄTÖS

Uudenmaan ELY-keskus hyväksyy Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n vaatimuksen ja kieltää Kirkkonummen kuntaa keräämästä Linlon saaren Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla osalla maapuita tulipaikkojen polttopuiksi.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain 57 §:n 1 momentin mukaan jos joku lyö laimin luonnonsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamisen taikka ryhtyy niiden vastaiseen toimeen, ELY-keskus voi kieltää asianomaista jatkamasta tai toistamasta tekoa tai laiminlyöntiä ja sakon tai keskeyttämisen uhalla velvoittaa hänet määräajassa poistamaan oikeudenvastaisen tilan tai korjaamaan laiminlyönnin taikka asettaa uhan, että tarpeelliset toimenpiteet teetetään asianomaisen kustannuksella. ELY-keskuksen päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

Luonnonsuojelulain 57 §:n 2 momentin mukaan haittaa kärsivällä henkilöllä on oikeus saattaa 1 momentissa tarkoitettu asia vireille ELY-keskuksessa, jos vireillepanon tarkoituksena on estää luonnon tuhoutuminen tai luonnonarvojen heikentyminen, joka ei ole merkitykseltään vähäinen, tai käynnistää luontovahingon korjaaminen. Sama oikeus on 61 §:n 3 momentissa tarkoitettulla rekisteröidyllä yhteisöllä toiminta-alueellaan ja kunnalla.

Luonnonsuojelulain 64 a §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

Luonnonsuojelulain 68 §:n 2 momentin mukaan Natura 2000 -verkostoon sisällytettyjen alueiden suojelutavoitteiden perusteet sisältyvät Natura 2000 -tietokannan aluekohtaisiin tietolomakkeisiin. Viranomaisten on edistettävä Natura 2000 -verkoston alueiden suojelun perusteena olevien luontotyyppien ja lajien ekologisia vaatimuksia vastaavia, niiden säilyttämiseen, lisäämiseen tai parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä luonnonsuojelualueita perustettaessa ja muista luonnonsuojelulain mukaisista toimenpiteistä päätettäessä.

Oikeudellinen arviointi

Linlon saari kuuluu Natura 2000 -verkoston kohteeseen Kirkkonummen saaristo (FI0100026). Inventointitietojen mukaan Linlon saaren metsät ovat valtaosin Natura 2000 -luontotyyppiä boreaaliset luonnonmetsät (9010), joka on mainittu Natura 2000 -tietolomakkeessa yhtenä alueen suojeluperusteista. Tietolomakkeen mukaan luontodirektiivin luontotyyppien esiintymät Kirkkonummen saariston Natura 2000 -alueella ovat melko pienialaisia, mutta ne ovat mantereella sijaitseviin verrattuna yleensä huomattavasti luonnontilaisempia. Alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan tietolomakkeen mukaan alueella vallitsevien luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tilan

säilyttämistä turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys ja ohjaamalla alueen käyttöä.

Inventointitietojen mukaan saaren itäosan boreaalinen luonnonmetsä on pääosin noin 70–100-vuotiasta kuusivaltaista kangassekametsää, jossa on lahopuuta tuulenkaatoina paikoin runsaasti. Keskimäärin lahopuuta on alueella alle 10 m³/ha. Lahopuuatukumoa sekä vaateliaimmille lajeille sopivia pienilmaston kohtia on havaittavissa osalla alueesta. Saaren länsiosassa on varttunutta kuusisekametsää, jossa on paikoin runsaasti järeää kuusilahopuuta, ja lahopuilla esiintyy vanhan metsän indikaattorilajeista mm. rusokääpää ja rakkosammalta. Boreaalisen luonnonmetsän edustavuus on inventointitietojen mukaan alueella merkittävä.

Natura 2000 -luontotyyppioppaassa (Airaksinen, Outi & Karttunen, Krister 2001, 2. korjattu painos, Suomen ympäristökeskus, Ympäristöopas 46) kuolleiden puiden korjaamatta jättäminen mainitaan yhtenä boreaalisten luonnonmetsien luonnontilaisuuden kriteerinä. Tutkimusten mukaan lahopuun määrän ylittäessä raja-arvon 20 m³/ha lahopuusta riippuvaisen vaateliaan metsälajiston esiintymistodennäköisyys alkaa kasvaa. Jos metsässä esiintyy talousmetsille tyypillinen määrä lahopuuta (2–10 m³/ha), lahopuusta riippuvaiselle metsälajistolle on vain niukasti eläinympäristöjä, mikä johtaa pitkällä aikavälillä tällaisen lajiston häviämiseen. Linlostasta inventoitu keskimääräinen lahopuun määrä, 10 m³/ha, ei siis nykytilassa riitä ylläpitämään boreaaliseen luonnonmetsään luontaisen lajiston säilymistä pitkällä aikavälillä. Maapuiden säännöllisen polttopuiksi keräämisen jatkaminen väistämättä heikentää alueen suojeluperusteena olevan Natura 2000 -luontotyypin boreaalisten luonnonmetsien luonnontilaisuutta ja ekologista tilaa, ja toiminnan luontotyyppiä merkittävästi heikentävät vaikutukset alkavat näkyä viimeistään pitkällä aikavälillä. Edellä esitetyn perusteella toiminnan kieltäminen on luonnonsuojelulain 64 a §:n heikentämiskiellon näkökulmasta perusteltua.

ELY-keskus ei yhdy Kirkkonummen kunnan näkemykseen siitä, että polkujen läheisyydessä sijaitsevat maapuut muodostaisivat ulkoilun alueen käyttäjille turvallisuusriskin.

Meikon luonnonsuojelualueille ei ole ilmennyt aihetta asettaa vastaavaa kieltoa, koska saadun selvityksen mukaan alueen tulipaikoilla käytettävät polttopuut tuodaan muualta.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös saantitodistuksella

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry

Kirkkonummen kunta

Päätös tiedoksi sähköpostitse

Ympäristöministeriön luontoympäristöosasto

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä. Tätä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin päätä.

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on esitellyt lakimies Tomi Laukka ja ratkaissut yksikön päällikön sijainen Ilpo Huolman. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja UUELY/11035/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/11035/2021 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Laukka Tomi 08.07.2022 12:06

Ratkaisija Huolman Ilpo 08.07.2022 12:09

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näydetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näydetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja; asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräjän viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Posti- ja käyntiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

Puhelin: asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069, vaihe 029 56 42000

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Faksi: 029 56 42079

Aukioloaika: ma–pe 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

